

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: juhatuse liikmele võib erandjuhul kahjunõude esitada kümne aasta jooksul

---

Riigikohus: juhatuse liikmele võib erandjuhul kahjunõude esitada kümne aasta jooksul

3. märts 2021

Riigikohtu üldkogu otsustas mööblitootja Tarmeko endise juhi kriminaalasjas, et tahtliku rikkumise toime pannud äriühingu juhatuse liikme vastu võib esitada kahjunõude teatud tingimustel kümne aasta jooksul – varasemas kohtupraktikas oli see tähtaeg eranditult viis aastat.

OÜ Tarmeko Pehmemööbel endine juhatuse liige Andres-Julius Endrekson-Hendriksman tunnistati süüdi selles, et ta põhjustas aastail 2011–2015 osaühingule ebasoodsate tehingutega 242 885 eurot kahju.

Süüdistatav tegi Tarmeko juhina tehinguid OÜ-ga Decotex Trade, mis oli tema ja ta abikaasa kontrolli all. Endrekson-Hendriksman ostis Decotexilt mööbli tootmiseks vajalikke plaate, liimi ja kangaid kallimalt, kui oleks saanud teistelt tarnijatelt, ning müüs Tarmekos valmistatud mööbli sisepatju Decotexile omakorda odavamalt.

Riigikohtu üldkogu jättis täna muutmata Tartu Ringkonnakohtu otsuse, millega Endrekson-Hendriksman tunnistati süüdi usalduse kuritarvitamises ja teda karistati kaheksakuulise vangistusega tingimisi kaheaastase katseajaga. Samuti peab süüdimõistetu hüvitama Tarmekole kahjunõude 210 885 eurot, maksuma leppetrahvi 32 000 eurot ja tasuma viivise.

Tahtliku rikkumise korral võib nõudeid esitada kauem

Üldkogu otsusega muudeti Riigikohtu tsiviilkolleegiumi varasemat seisukohta, et äriühingu juhatuse liikme vastu võib ka mistahes tahtliku rikkumise korral esitada kahjunõude ainult viie aasta jooksul, mis on äriseadustiku järgi tavaline nõude esitamise tähtaeg.

Üldkogu hinnangul on teatud juhtudel siiski põhjendatud erandlik kümneaastane tähtaeg. See tuleb kõne alla eelkõige siis, kui juhatuse liige eirab tahtlikult häid kombeid: ei teavita oma tegevust kontrollivaid isikuid huvide konfliktist, rikub lojaalsuskohustust ja tekitab sellega äriühingule kahju.

Juhatusel on laialdased võimalused oma kuritarvitusi varjata, mistõttu võidakse rikkumine avastada alles pärast tema ametist lahkumist või äriühingu maksejõuetuks muutumist. Kuna aegumistähtaega arvestatakse rikkumise toimepanemisest, oleks lühema tähtaja korral kahjunõude esitamine raskendatud.

Samas rõhutas Riigikohus, et kriminaalmenetluses tuleb igal üksikjuhtumil eraldi hinnata, kas tegemist on tahtliku heade kommete vastase kahju tekitamisega. Muul juhul on juhatuse liikme usalduse kaitseks ja õiguskindluse huvides põhjendatud viieaastane aegumistähtaeg.

Tõsise kahtluse korral võib e-kirjadega tutvuda

Teine olulisem vaidlus puudutas kriminaalasjas kogutud tõendite lubatavust. Nimelt oli Endrekson-Hendriksmani süü tõendamisel kaalukas roll tema ametialaselt e-posti kontolt pärit kirjadel. Pärast kuriteokahtluse ilmnemist võttis Tarmeko nõukogu liige süüdistatavalt sülearvuti ära, tutvus tema e-kirjadega, trükkis need välja ning edastas hiljem koos arvutiga politseile.

Riigikohus ei nõustunud süüdistatava kaitsja seisukohaga, et e-kirjad on lubamatud tõendid ja saadi tema kaitsealuse põhiõiguste rikkumisega. Kohtu hinnangul on oluline, et e-kirjad pärinesid ametialaseks kasutuseks mõeldud e-posti kontolt, mitte mõnelt süüdistatavale kuulunud füüsiliselt andmekandjalt.

Üldkogu selgitas, et kui äriühingul on tekkinud õigustatud kahtlus, et töötaja, käsundisaaja või juhatuse liige on toime pannud kuriteo või tõsise ametikohustuste rikkumise, siis on lubatud tutvuda tööülesannete täitmisega seotud e-kirjavahetusega. Seejuures peab austama inimese eraelu puutumatust ja välistama selgelt eraeluliste kirjade lugemise, kui need on ühemõtteliselt eristatavad.

Riigikohtu otsusega ning riigikohtunike Peeter Jerofejevi, Ants Kulli ja Villu Kõve eriarvamusega on võimalik tutvuda siin[1].

Arno Pöder
pressiesindaja
Riigikohus
55 637 043

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-juhatuse-liikmele-voib-erandjuhul-kahjunoude-esitada-kumne-aasta-jooksul>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=1-17-2359/122>